

RESSÒ DE LA PARAULA

La fi (I)

Avui sentim una crida molt especial que ens arriba des del fons de la història.

L'Any Litúrgic ens introdueix en un temps important per a la nostra vida espiritual. És un temps que posa en joc la capacitat per a assolir un sa equilibri i una pau serena enmig de les vicissituds de la vida.

La litúrgia ens convida a contemplar la fi de la història, incloent, naturalment, la fi de cadascú.

Que ningú pensi que aquesta invitació està fora de tot interès actual. D'una banda, ja fa temps que el cinema (i altres àmbits de la cultura) produeix abundants obres sobre l'assumpte que avui anomenem les «distopies». És a dir, relats generalment dramàtics sobre la fi del nostre món, autèntiques profecies sobre el futur en el qual tot acaba destruint-se. És quelcom més que un recurs creatiu. De vegades es transmet una visió radicalment negativa: les grans crisis sobreviuen com a efecte necessari de les contradiccions del present i les causes de mals actuals apareixen més poderoses i radicals (domini aclaparador d'una dictadura, desastre ecològic, abús de poder, ambició, explotació, violència, etc.). Alguna vegada s'insinua un bri d'esperança, per la qual acaben guanyant «els bons»...

D'altra banda, la consideració de fenòmens reals que ens afecten globalment, tota la humanitat,

provoquen pensaments, que solem anomenar «apocalíptics». És a dir, judicis sobre la fi, un futur més o menys llunyà, en què la humanitat arriba a exhaurir tots els recursos per a sobreviure. Hi han contribuït les crisis econòmiques globals, la pandèmia, la guerra i les seves seqüeles en la manca de recursos alimentaris, el canvi climàtic i els desastres ecològics, l'absència de conviccions fermes i el seu efecte en la desorientació personal i social, el buit d'ideologies engrescadores, etc.

Per als cristians pensar i pregar sobre la fi de tot i d'un mateix, és essencial. No és una moda, ni un recurs fàcil, ni un joc dramàtic, sinó quelcom que forma part essencial de la seva fe.

No fa molt temps que es burlaven del predicador que pretenia moure les consciències de la gent amb amenaçadores representacions de la mort pròpia o de la fi del món i del judici subsegüent. La gent, que en general era víctima de grans pobreses, de malalties i sofriments de tota mena, es deixava impressionar. Allò era una caricatura i un recurs oratori. Però certament significava posar davant els ulls una veritat inqüestionable: la fi.

Creiem que estem lluny d'aquesta situació. En primer lloc, perquè, gràcies a Déu, ja no es practica aquella oratòria. En segon lloc, perquè els moderns estem convençuts del nostre poder i que som o serem capaços de

superar qualsevol crisi. I en tot cas, la mort sempre es pot dissimular, fer-la «dolça», compensar-la, no pensar-hi, oblidar-la...

Tanmateix, la realitat és tossuda. La fi de tot, l'acabament de tot el que avui pot considerar-se valuós i que ens enlluerna, amb la mort personal i col·lectiva, és un fet inqüestionable, el fet més cert, que ningú no pot posar en dubte.

Afrontar aquesta realitat, no fugir-ne, no dissimular-la, ha estat, és i serà un dels reptes més profunds per a qui desitgi trobar honradament un sentit a la vida. Com diem, forma part essencial de la nostra fe.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

La societat del rendiment

És una insensatesa analitzar el transhumanisme fora del seu context cultural, econòmic i social, com si es tractés d'un objecte intel·lectual pur, aliè a la circumstància en la qual ha nascut.

Els ismes no són mai una casualitat de la història. Hi ha un conjunt de factors socials, econòmics, culturals i religiosos que els fan emergir i surar. En llenguatge marxista, es podria dir que la superestructura neix, en darrer terme, d'una infraestructura que la fa possible. Les ideologies no són una casualitat de la història, ni fruit de l'atzar. El neoludis-

me, per exemple, neix com a reacció a la revolució industrial i a les conseqüències que va tenir per a molts obrers. El marxisme neix com a reacció al liberalisme del segle XIX i a la lluita entre els burgesos i els proletaris. El transhumanisme no és una excepció. Emergeix en el si d'una societat opulent i neoliberal, hiperaccelerada i complexa, especialment preocupada pel creixement econòmic i desencantada de les darreres utopies socials i polítiques.

El filòsof coreà Byung-Chul Han (1959), una de les veus filosòfiques més innovadores que han sorgit a Alemanya en

la darrera dècada, ha fet una diagnosi molt acurada de la circumstància que ens ha tocat viure. Segons ell, vivim en el que anomena la «societat del cansament» (*die Müdigkeitsgesellschaft*) (2010), un entorn que esgota les persones com a conseqüència de la hiperacceleració de la vida quotidiana i de la cultura del rendiment en la qual estem immersos.

La fatiga és el resultat de l'obsessió pel rendiment. La recerca del rendiment és, a la vegada, la conseqüència d'un sistema neoliberal d'abast planetari que té com a principal lema assolir la

màxima productivitat amb el mínim cost possible.

El ciutadà s'explota a si mateix per assolir el màxim resultat, per obtenir el màxim rendiment del seu talent amb el mínim temps possible. Si aconseguix resultats, té èxit i notorietat social. En cas contrari, advé la frustració. Per assolir aquests cobejats béns, és capaç de sotmetre's a si mateix i als seus subordinats a un ritme de treball hipertrofiat que té, com a conseqüència, la fatiga.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

ECO DE LA PALABRA

El fin (I)

Hoy escuchamos una llamada muy especial que nos llega desde del fondo de la historia. El Año Litúrgico nos introduce en un tiempo importante para nuestra vida espiritual. Es un tiempo que pone en juego la capacidad para lograr un sano equilibrio y una paz serena en medio de las vicisitudes de la vida.

La liturgia nos invita a contemplar el fin de la historia, incluyendo, naturalmente, el fin de cada uno.

Que nadie piense que esta invitación está fuera de todo interés actual. Por un lado, ya hace tiempo que el cine (y otros ámbitos de la cultura) produce abundantes obras sobre el asunto que hoy denominamos «distopías». Es decir, relatos generalmente dramáticos acerca del fin de nuestro mundo, auténticas profecías acerca del futuro en el que todo acaba destruyéndose. Es algo más que un recurso creativo. A veces se transmite una visión radicalmente negativa: las grandes crisis sobrevienen como efecto necesario de las contradicciones del presente y las causas de males actuales aparecen más poderosas y radicales (dominio aplastante de una dictadura, desastre ecológico, abuso de poder, ambición, explotación, violencia, etc.). Alguna vez se insinúa una brizna de esperanza, por donde acaban ganando «los buenos»...

Por otra parte, la consideración de fenómenos reales que nos afectan globalmente, a toda la humanidad, están provocando pensamientos, que solemos llamar «apocalípticos». Es decir, juicios sobre el fin, un futuro más o menos lejano, en que la humanidad llega a agotar todos los recursos para sobrevivir. A ello han contribuido las crisis económicas globales, la pandemia, la guerra y sus secuelas en la carestía de recursos alimenticios, el cambio climático y los desastres ecológicos, la ausencia de convicciones firmes y su efecto en la desorientación personal i social, el vacío de ideologías ilusionantes, etc.

Para los cristianos pensar y orar sobre el fin de todo y de uno mismo, es esencial. No es una moda, ni un recurso fácil, ni un juego dramático, sino algo que forma parte esencial de su fe.

No hace mucho tiempo se hacía burla del predicador que pretendía mover las conciencias de la gente con amenazadoras representaciones de la muerte propia o del fin del mundo y del subsiguiente juicio. La gente, que en general era víctima de grandes pobreza, de enfermedades y sufrimientos de todo tipo, se dejaba impresionar. Aquello era una caricatura y un recurso oratorio. Pero ciertamente significaba poner ante los ojos una verdad incuestionable: el fin.

Creemos que estamos lejos de esta situación. En primer lugar, porque, gracias a Dios, ya no se practica aquella oratoria. En segundo lugar, porque los modernos estamos convencidos de nuestro poder y de que somos o seremos capaces de superar cualquier crisis. Y en todo caso, la muerte siempre se puede disimular, hacerla «dulce», compensarla, no pensar en ella, olvidarla...

Sin embargo, la realidad es tozuda. El fin de todo, el acabamiento de todo lo que hoy puede considerarse valioso y que nos deslumbra, con la muerte personal y colectiva, es un hecho incuestionable, el hecho más cierto, que nadie puede poner en duda.

Afrontar esta realidad, no huir de ella, no disimularla, ha sido, es y será uno de los retos más profundos para quien desee hallar un sentido a la vida. Como decimos, forma parte esencial de nuestra fe.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

Ordenacions diaconals

Diumenge 23 d'octubre, al vespre, la Basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès es va omplir, no només de persones sinó també de joia, perquè eren moltes les coses a celebrar: dos «fills adoptius» de la vila, el Manuel S.C. Rodríguez i el Josep Sellarés, van ser ordenats diaques per part del bisbe Agustí Cortés, que aquell dia feia 75 anys.

Diem «fills adoptius» perquè el Manolo, nascut a Viladecans, està ja col·laborant des de fa uns anys en la Parròquia de Santa Maria i per altra part, el Josep, de Vilanova i la Geltrú, té vincles familiars amb aquestes terres del Penedès.

Després dels anys de Seminari, ara han realitzat aquest pas decisiu que els incorpora al diaconat com a ministres ordenats, amb l'horitzó proper de seguir servant el poble de Déu com a preveres.

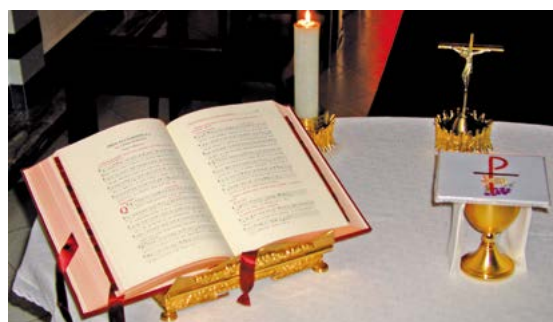
La celebració, que també es va retransmetre en directe per YouTube, va comptar amb l'acompanyament musical de l'orgue, el grup instrumental de Vilanova i la Geltrú i el cor de veus format per a l'ocasió, amb alguns seminaristes i altres cantants.

Les famílies dels dos nous diaques, en primera fila, vivien amb joia i il·lusió el moment, així com molts amics i coneguts, de les diverses parròquies on han col·labo-

rat al llarg dels anys el Manolo i el Josep. I gran quantitat de diaques permanents, de preveres diocesans i l'equip de formadors del Seminari Conciliar van acompanyar-los, concelebrant la missa d'ordenació.

Després de tantes emocions, els assistents van acabar amb un pica-pica al Col·legi Sant Ramon de Penyaforat, per felicitar els nous diaques i compartir la joia del moment.

La bellesa de la litúrgia

Desiderio Desideravi, aquest és el títol d'una carta apostòlica que el papa Francesc va fer pública el 29 de juny d'enguany, en la festivitat de sant Pere i sant Pau. En ella, presenta la bellesa de la litúrgia i, alhora, la necessitat que els laics rebin formació per gaudir-la i viure-la.

Nova edició del Missal en català. Els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense van signar un decret amb data 4 d'octubre de 2022, amb el qual presenten la 3a edició del Missal en català, que es

començarà a utilitzar a partir del primer diumenge d'Advent, dia 27 de novembre 2022. Aquesta renovada versió ha rebut la corresponent i preceptiva *confirmatio* de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sacraments.

Els preveres i diaques de la diòcesi, en la seva propera reunió formativa mensual, dimarts 8 de novembre, escoltaran una presentació sobre el tema a càrrec del P. Ignasi Fossas, osb, membre de la Delegació de Litúrgia i Pastoral Sacramental.

XI Trobada d'animadors de la litúrgia. Feia dos anys que no se celebrava, per la pandèmia i altres circumstàncies. Enguany, el tema central és l'Eucaristia, que apareix en les conclusions de la fase diocesana del Sínode, ja sigui per posar en valor la Missa ja sigui per fer present les dificultats que presenta i que demanen una formació litúrgica al respecte. La Trobada comptarà amb una ponència sobre «Gestos i símbols de la missa», a càrrec de Mn. Sergi Sicília, i un altre aprofundiment sobre «El Missal com a llibre d'oració», que presentarà la nova edició en català.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex_es: «Hem de regenerar l'economia de manera que sigui més justa, sostenible, solidària i respectuosa amb la Terra, la nostra casa comuna. Amb la mirada fixa en Jesús, podem caminar junts cap a un futur millor» (24 de maig).

@Pontifex_es: «Els ancians plens de sapiència i bon humor fan molt bé als joves. Els salven d'un coneixement del món trist i sense saviesa sobre la vida» (25 de maig).

@Pontifex_es: «Preguem junts perquè les institucions educatives, en particular les escoles i les universitats, siguin comunitats vives, actives, acollidores, responsables; creïn un clima fructífer de cooperació, intercanvi i diàleg; i valorin a tots i a cadascun» (26 de maig).

@Pontifex_es: «En Crist, veritable Déu i veritable home, la nostra humanitat ha estat portada al costat de Déu; Ell ens va obrir el camí i ens atreu cap a si conduint-nos a Déu. Si li confiem la nostra vida, estem segurs de trobar-nos en mans del nostre Salvador» (26 de maig).

Avui Germanor: «Gràcies per tant»

Aquest diumenge celebrem la Jornada de Germanor. Un dia per agrair-te per tant... per la teva pregària, pel teu temps, per les teves qualitats i pel teu suport econòmic. És gràcies a tu i amb tu que podem caminar amb tantes persones, sostenint-los, compartint la vida, col·laborant en les seves necessitats, recuperant la dignitat. Una gran varietat

de circumstàncies i situacions en què gràcies a tu, vivim plenament el nostre ésser Església.

Quan donem la nostra pregària, compartim el nostre temps i qualitats, quan donem suport econòmic, tot es multiplica, els desafiaments semblen menys i l'alegria creix. Junts aconseguim una parròquia viva, apassionada per Jesucrist i lliurada als altres.

Amb els consells parroquials d'Economia

Dues setmanes abans de la Jornada de Germanor que celebrem avui, i com ja és tradicional, va tenir lloc la trobada dels consells parroquials d'Economia. Es van reunir a la Casa de l'Església durant tot el matí del dissabte 22 d'octubre.

El bisbe Agustí va donar la benvinguda i, juntament amb l'ecònom, Rafael Galofré, van apreciar i encoratjar la feina que a cada parròquia realitzen els qui posen en comú les seves competències i el seu temps, per conduir la gestió econòmica.

El viceecònom i els altres treballadors de l'Administració econòmica del bisbat van donar la seva contribució, ja sigui en l'acollida als participants

com en l'explicació dels comptes diocesans de l'any 2021.

Durant la trobada es va comptar també amb la participació de Joseba Segura, bisbe de Bilbao i responsable del Secretariat per al Sosteniment de l'Església de la CEE. En la seva intervenció, telemàticament, va oferir unes bones claus per afrontar els desafiaments futurs del sosteniment de les parròquies. A continuació, treball en grups al voltant de quatre preguntes relacionades amb el tema exposat.

En resum, un matí molt ben aprofitat, amb bona disposició per part de tots i diàleg, renovant les ganes de treballar en aquest camp tan important de les nostres parròquies, cercant noves maneres per millorar-lo.

GRÀCIES PER TANT

6 DE NOVEMBRE DE 2022
Celebra el Dia de l'Església Diocesana.
Junts aconseguim una parròquia viva, apassionada
per Jesucrist i lliurada als altres.

portantos.es
📷 📱 📺

Aquest any, coincidint amb la Jornada de Germanor, «Per Tants» renova la seva imatge. La seva famosa X és més vital i dinàmica. Un símbol que expressa l'acolliment que entre tots oferim, amb els braços oberts, on hi ha la humanitat i el lliurament de tants.

AGENDA

► **Visita guiada a Santa Maria de Capellades.** La façana de l'Església de Santa Maria de Capellades serà objecte d'una visita guiada, dins l'agenda d'activitats de Catalunya Sacra. Dissabte 12 de novembre, a les 11.30 h. Cal [reserva prèvia al web de Catalunya Sacra](#).

► **Cadena de Pregària per les Vocacions.** El dimecres, 9 de novembre, és dia assignat a la nostra diòcesi, per a mantenir la cadena de pregària entre les 10 diòcesis amb seu a Catalunya. Materials de pregària, informació i possibilitat d'inscripció a [cadenadepregaria.cat](#)

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

7. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [Tt 1,1-9 / SI 23 / Lc 17,1-6]. Lleida: □ Beat Francesc de Jesús Maria Josep Palau i Quer (Aitona, Segrià 1811 - Tarragona, 1872), prev. carmelità, fundador dels Gns. i Gnes. Carmelites (1860-1861); sant Ernest, mr.; santa Carina, vg. i mr.

8. ■ Dimarts [Tt 2,1-8.11-14 / SI 36 / Lc 17,7-10]. Santa Isabel de la Santíssima Trinitat, vg.; sants Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, coneguts per màrtirs coronats; sant Deodat I, papa (615-618).

9. □ Dimecres [Ez 47,1-2.8-9.12 (o bé: 1C 3,9b-11.16-17) / SI 45 / Jo 2,13-22]. Dedicació de la Basílica del Laterà. Festa del Sant Crist de Balaguer.

10. □ Dijous [Flm 7-20 / SI 145 / Lc 17,20-25]. Sant Lleó el Gran, papa (tosca, 440-461) i dr. de l'Església; sant Andreu Avel·lí (†1608), prev. teatí.

11. □ Divendres [2Jo 4-9 / SI 118 / Lc 17,26-37]. Sant Martí de Tours (†397), bisbe, abans monjo, originari de Pannònia; sant Menna, oficial siríac mr. (Alexandria, s. III).

12. ■ Dissabte [3Jo 5-8 / SI 111 / Lc 18,1-8]. Sant Josafat, bisbe coadjutor de Pólozk i mr. (1623) per la unitat dels cristians; sant Emilià (Millán) de la Cogolla, ermità a La Rioja.

13. ■ Diumenge vinent, XXXIII de durant l'any (lit. hores: 1a setm.) [MI 3,19-20a / SI 97 / 2Te 3,7-12 / Lc 21,5-19]. Sant Leandre, bisbe de Sevilla (s. VI); sant Dídac (Diego) d'Alcalà, rel. franciscà a Sevilla (†1463); sant Estanislau de Kostka, religiós jesuïta; sant Nicolau I el Gran, papa (858-867).

Diumenge XXXII de durant l'any (C)

COMENTARI

«El Rei del món ens ressuscitarà a una vida eterna»

A tots ens preocupa el tema de la resurrecció: què hi ha després d'aquesta vida? Hi ha una expressió que sentim sovint referida als qui han mort: ...«allà on siguis». Crec que expressa un desig de supervivència però també una ignorància del que passa després de la mort. A l'evangeli, Jesús s'encara amb el saduceu. Aquests, que *no creien en la resurrecció* li volen fer veure l'absurd de la resurrecció amb un cas (possible) d'una dona casada amb set germans d'acord amb el que prescriu el Deuteronomi que el germà d'un difunt s'ha de casar amb la viuda del seu germà. La pregunta irònica dels saduceus: *Aquesta dona en la resurrecció ¿de quin dels set serà l'esposa?* Com volent dir: veus com és absurda la resurrecció. La resposta de Jesús és clara: per una banda, les relacions en l'altra vida són molt diferents de les d'aquí a la terra. *En la resurrecció dels morts no es casaran... són iguals que àngels i són fills de Déu.* Però en segon lloc afirma clarament que hi ha resurrecció: *Déu no és Déu de morts, sinó de vius perquè, per a ell, tots viuen.* Déu mateix a Moisès s'hi va revelar *com el Déu d'Abraham, d'Isaac i de Jacob*, que són vius en Déu. És extraordinària la primera lectura on set germans estan disposats a morir per tal de no pecar contra la Llei. I afirmen la fe en la resurrecció: *El Rei del món, als qui morim per les seves lleis, ens ressuscitarà a una vida eterna*, diu el segon dels germans. I el quart afirma també clarament: *És bo de confiar en l'esperança que Déu ens dona de ressuscitar-nos, perquè tu no ressuscitaràs pas a la vida.* Certesa de resurrecció, certesa de vida per als fidels a Déu. També sant Pau exhorta els cristians a *ser constants en tota mena d'obres bones perquè Jesucrist i el nostre Pare ens ha concedit un consol etern.* El consol no seria etern si no hi hagués una altra vida. Hi ha resurrecció encara que no sapiguem exactament com és la vida dels ressuscitats; és una realitat totalment diferent. Però és el Regne de la vida plena, de l'amor, de la felicitat.

▶ Lectura del segon llibre dels Macabeus (2Ma 7,1-2.9-14)

En aquells dies, set germans, que havien estat detinguts amb la seva mare, eren forçats pel rei, sota la tortura d'assots i de fuets, a menjar carn de porc, que la Llei prohibia. Un d'ells, parlant per tots, digué: «Què vols saber de nosaltres amb aquest interrogatori? Estem disposats a morir abans que violar les lleis rebudes dels nostres pares.» El segon, a punt d'expirar digué: «Tu ens pots privar d'aquesta vida, botxí, però el Rei del món, als qui morim per les seves lleis, ens ressuscitarà a una vida eterna.» Després d'aquests va ser torturat el tercer. Tragué la llengua de seguida, tan bon punt li ho demanaren, estengué les mans sense por i digué amb una noble generositat: «Les havia rebudes del cel, però per fidelitat a les lleis del cel no les planyo i espero recobrar-les d'allà dalt.» El rei mateix i els de la seva comitiva quedaren corpesos de la valentia d'aquell noi, que tenia per no res el dolor de les tortures. Mort aquest, turmentaren el quart amb la mateixa crueltat. A punt d'expirar deia: «Ara que morim a mans dels homes, és bo de confiar en l'esperança que Déu ens dona de ressuscitar-nos, perquè tu no ressuscitaràs pas a la vida.»

▶ Salm responsorial (16)

R. *Quan em desvetlli, us contemplaré fins a saciar-me'n, Senyor.*

Escolteu-me, Senyor, demano justícia, / escolteu el meu clam; / oïu atentament la meua defensa, / surt de llavis que no enganyen. R.

Els meus passos no abandonen els camins prescrits, / avancen segurs per les vostres rutes. / Us invoco, Déu meu, i sé que em respondreu; / us invoco, Senyor, escolteu el que us demano. R.

Protegiu-me a l'ombra de les vostres ales. / Jo vinc a veure-us demanant justícia. / Quan em desvetlli, us contemplaré fins a saciar-me'n.

▶ Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (2Te 2,16-3,5)

Germans, que Jesucrist mateix, el nostre Senyor, i Déu, el nostre Pare, que ens ha estimat tant i ens ha concedit per la seva gràcia un consol etern i una bona esperança, conforti els vostres cors i els faci constants en tota mena d'obres bones i de bona doctrina. Finalment, germans, pregueu per nosaltres: que la Paraula del Senyor es propagui pertot arreu i sigui glorificada com ho ha estat entre vosaltres, i que Déu ens alliberi dels homes irresponsables i dolents, perquè no tothom té la fe. El Senyor és fidel. Ell us farà constants i us guardarà del Maligne. Us tenim tota la confiança en el Senyor, i sabem que tot això que us recomanem ja ho feu i continuareu fent-ho. Que el Senyor encamini els vostres cors a estimar Déu i sofrir amb constància com ho feu Jesucrist.

▶ Lectura de l'Evangelí segons sant Lluc (Lc 20,27-38) (Versió abreujada)

En aquell temps, uns saduceus anaren a trobar Jesús. Els saduceus neguen que els homes hagin de ressuscitar. Jesús els respongué: «En el món present els homes i les dones es casen, però els qui Déu considerarà dignes de tenir un lloc en el món que vindrà i en la resurrecció dels morts no es casaran, perquè ja no podran morir mai més. Pel fet de tenir part en la resurrecció són iguals que els àngels i són fills de Déu. I que els morts han de ressuscitar, Moisès mateix ho deixa entendre en el passatge de la Bardissa que no es consumia, quan diu que el Senyor és el Déu d'Abraham, Déu d'Isaac i Déu de Jacob. Déu no és Déu de morts, sinó de vius, perquè, per a ell tots viuen.»

▶ Lectura del segundo libro de los Macabeos (2Mac 7,1-2.9-14)

En aquellos días, sucedió que arrestaron a siete hermanos con su madre. El rey los hizo azotar con látigos y nervios para forzarlos a comer carne de cerdo, prohibida por la ley. Uno de ellos habló en nombre de los demás: «¿Qué pretendes sacar de nosotros? Estamos dispuestos a morir antes que quebrantar la ley de nuestros padres». El segundo, estando a punto de morir, dijo: «Tú, malvado, nos arrancas la vida presente; pero, cuando hayamos muerto por su ley, el Rey del universo nos resucitará para una vida eterna». Después se burlaron del tercero. Cuando le pidieron que sacara la lengua, lo hizo enseguida y presentó las manos con gran valor. Y habló dignamente: «Del Cielo las recibí y por sus leyes las desprecio; espero recobrarlas del mismo Dios». El rey y su corte se asombraron del valor con que el joven despreciaba los tormentos. Cuando murió este, torturaron de modo semejante al cuarto. Y, cuando estaba a punto de morir, dijo: «Vale la pena morir a manos de los hombres, cuando se tiene la esperanza de que Dios mismo nos resucitará. Tú, en cambio, no resucitarás para la vida.»

▶ Salmo responsorial (16)

R. *Al despertar me saciaré de tu semblante, Señor. Señor, escucha mi apelación, / atiende a mis clamores, / presta oído a mi súplica, / que en mis labios no hay engaño. R.*

Mis pies estuvieron firmes en tus caminos, / y no vacilaron mis pasos. / Yo te invoco porque tú me respondes, Dios mío; / inclina el oído y escucha mis palabras. R.

Guárdame como a las niñas de tus ojos, / a la sombra de tus alas escóndeme. / Yo con mi apelación vengo a tu presencia, / y al despertar me saciaré de tu semblante. R.

▶ Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (2Tes 2,16-3,5)

Hermanos: Que el mismo Señor nuestro, Jesucristo, y Dios, nuestro Padre, que nos ha amado y nos ha regalado un consuelo eterno y una esperanza dichosa, consuele vuestros corazones y os dé fuerza para toda clase de palabras y obras buenas. Por lo demás, hermanos, orad por nosotros, para que la palabra del Señor siga avanzando y sea glorificada, como lo fue entre vosotros, y para que nos veamos libres de la gente perversa y malvada, porque la fe no es de todos. El Señor, que es fiel, os dará fuerzas y os libraré del Maligno. En cuanto a vosotros, estamos seguros en el Señor de que ya cumplís y seguiréis cumpliendo todo lo que os hemos mandado. Que el Señor dirija vuestros corazones hacia el amor de Dios y la paciencia en Cristo.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 20,27-38) (Versión abreviada)

En aquel tiempo, se acercaron algunos saduceos, los que dicen que no hay resurrección. Jesús les dijo: «En este mundo los hombres se casan y las mujeres toman esposo, pero los que sean juzgados dignos de tomar parte en el mundo futuro y en la resurrección de entre los muertos no se casarán ni ellas serán dadas en matrimonio. Pues ya no pueden morir, ya que son como ángeles; y son hijos de Dios, porque son hijos de la resurrección. Y que los muertos resucitan, lo indicó el mismo Moisès en el episodio de la zarza, cuando llama al Señor: «Dios de Abraham, Dios de Isaac, Dios de Jacob». No es Dios de muertos, sino de vivos: porque para él todos están vivos.»